

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata:
na miesiąc lipiec 0,75

Wychodzi w środy i soboty

Ogłoszenia:
mm 1-lam. 3 grosze

Wrazie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doudszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 216. Dekretem Województwa Poznańskiego z dnia 5 lipca 1924 — L. dz. 3/24 I. — udzielono Pow. lek. wet. p. Skopińskiemu w Kozminie urlop wypoczynkowy na czas od 7 lipca do 4 sierpnia 1924 r.

Zastępstwo powierzone zostało lekarzowi wet. p. Morawskiemu z Pogorzeli. — L. dz. 3347/24 St. I. — Kozmin, dnia 10 lipca 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Nr. 217. Rozporządzenie policyjno-weterynaryjne Wojewody Poznańskiego z dnia 23 czerwca 1924 r. L. dz. 3845/24 I. D. dotyczący się ustanowienia obwodów obserwacyjnych z powodu zarazy stadniczej u koni.

Dla ochrony przeciwko zarazie stadniczej u koni zarządzam na czas trwania niebezpieczeństwa zarazy na podstawie § 18 i nast. ust. o chorobach zaraźliwych zwierząt z 26. VI. 1909 r. (Dz. Urz. Rz. niem. 1909 str. 519) oraz § 236 przepisów wykonawczych do powołanej ustawy z 1. V. 1912 (Dodatek do Nr. 105) co następuje:

Ustanawiam obwody obserwacyjne z powodu zarazy stadniczej u koni a mianowicie:

§ 1.

Obwód zapowietrzony wzgl. zagrożony i do tego obwodu wcielam miejscowości:

Powiat Inowrocław: Komisarjat obwodowy Inowrocław II: Gora (2) x, Jarenty (2), Sikorowo (1) x,

Powiat Mogilno: Komis. obwod. Pakość: Broniewice (2) Jankowo (2) Ludwiniec (2) Mielno (2) Mokre (1) Pakość (3).

Powiat Ostrów: Komis. obwod. Wronki: Biezdrowo (2) Cmachowo (2) Cmachowskie Huby (1) Koralewko (1) Piarwoszewo (1) Pępowo (1) Wroblewo (1, 2).

Powiat Strzelno: Komis. obwod. Strzelno: Słodolno (1). Komis. obwod. Kruszwica: Łakiewniki (2).

Powiat Witkowo: Komis. obwod. Witkowo: Chładowo (1), Cwierdzin (1), Folwark (1), Głazyn (1), Gorzykowo (1), Kamionka (1), Karsewo (1), Kołaczkowo (1), Małochowo (1), Malemiła (1), Mąkownice (1), Mielżyn (1), Mielżynek (1), Odrowąż (1, 2), Ruchocin (1), Skorzęcin (1), Sokołowo (1), Strzyżewo (1), Wiekowo (1), Wylatkowo (1), Witkowo (1), Witkowks (1).

Witkowo miasto: Witkowo (3).

Powidz miasto: Powidz (3).

Uwaga: x (1) oznacza wieś, (2) obszar dworski, (3) miasta.

Czarniejewo miasto: Czarniejewo (3).

Powiat Września: Komis. obwod. Strzałkowo: Brudzewo (1), Kościanki (2).

Powiat Żnin: Komis. obwod. Gąsawa: Obudno (2).

W tym obwodzie zabraniam krycia koni bez specj. każdorazowego pisemnego zezwolenia miejscowej władzy policyjnej. Zezwolenie takie może być udzielone tylko na podstawie zaświadczenia zdrowotności wydanego przez powiatowego lekarza wet. dotyczącego powiatu po myśli § 17 punkt 2. V. A. V. G. na przepisany formularz (wzór podany w załączniku do § 16—19 V. A. G. C) z ważnością 8 dniową po dokładnem zbadaniu koni mających uleż kryciu t. j. ogiera i klaczy i uznanie ich za wolne od objawów chorobowych zarazy stadniczej, oraz niepodjęzane o zarażenie się na podstawie wyniku przeprowadzonych dochodzeń, co winno być uwidocznione w zaświadczeniu zdrowotności.

§ 2.

Obwód obserwacyjny

do którego wcielam wszystkie miejscowości powiatów: inowrocławskiego, mogileńskiego, ostrowskiego, szamotulskiego, strzeńskiego, witkowskiego i wrzesińskiego.

Z tego obwodu obserwacyjnego zabraniam wyprawiać (wywieść, wypędzić, wynieść) konie a to ogiery powyżej 1 (jednego) roku kłacz ponad 2 (dwa) lata bez specjalnego pisemnego zezwolenia, dotyczącego Starostwa. Zezwolenie takie może być udzielone tylko na podstawie zaświadczenia zdrowotności, wydanego przez powiatowego lekarza wet. po dokładnem zbadaniu koni mających uleż wyprowadzeniu i uznania za zdrowe i niepodjęzane o zarażenie się tą zarazą, co winno być uwidocznione w zaświadczeniu zdrowotności.

§ 3.

Zezwolenie na krycie konia w obwodzie zapowietrzonym względnie zagrożonym, oraz na wyprowadzenie z obwodu obserwacyjnego ważne jest tylko na konie opisane w zezwoleniu. Zaświadczenie zdrowotności z chwilą wydania zezwolenia zatrzymuje Starostwo wzgl. miejscowa władza policyjna dla tamtejszych aktów.

Badanie oraz wystawienie zaświadczenia zdrowotności odbywa się na koszt właściciela koni.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze, które nie zmienia zarządzeń policyjno-wet. wydanych przez władze administracyjne I instancji, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego, a równocześnie z tym dniem uchylam wszelkie dotychczasowe rozporządzenia, dotyczące obwodów obserwacyjnych z powodu tej zarazy.

§ 5.

Przekroczenie tego rozporządzenia karane będą po myśli przepisów karnych dział III powołanej na wstępie ustawy niemieckiej o zaraźliwych chorobach zwierzęcych. — L. dz. 3845/24 I. D. —

Poznań, dnia 23 czerwca 1924 r.

W o j e w o d a : Bniński.

Odpis podaje do wiadomości. Wobec tego, że wypadki przewleczenia zarazy tej ponawiają się częściej zwracam uwagę właścicielom, aby konie nabywane, zwłaszcza od handlarzy, poddawali przed użyciem wzgl. dopuszczeniem do krycia obserwacji przynajmniej kilkutygodniowej, unikali krycia pokrywome ogierami niepewnego pochodzenia i stanu zdrowia i niedopuszczali własne ogiery do takich klaczy; w razie zauważenia objawów chorobowych wykazanych okólnikiem z 22. III. 1921 L. dz. 1822/21 IV. D., wzbudzających: podejrzenie istnienia zarazy aby właściciele niezwłocznie uczynili przepisane doniesienie a z chwilą urzędowego stwierdzenia zarazy w pewnej zagrodzie wskazanym byłoby, aby dobrowolnie poddawali wytrzebieciu ogiery chore. Przestrzegam, że objawy chorobowe u koni chorych wzgl. podejrzanych niekiedy szybko znikają aby po pewnym czasie znowu wystąpić, co daje złudzenie właścicielom, że konie wyzdrowiały, powodując w ten sposób przez krycie dalsze rozwleczenie zarazy.

Często zachodzi potrzeba użycia koni chorych wzgl. podejrzanych do pracy w obrębie zagrody zapowietrzonej, wówczas właściciele obowiązani są postarać się, aby konie te pod żadnym warunkiem nie mogły zetknąć się płciowo z innymi końmi, co uniknąć można przez oddzielne wypędzanie tychże na paszę, jakoteż oddzielne użycie przy pracy.

Na każdym właścicielu, z chwilą stwierdzenia tej zarazy w jego zagrodzie ciąży obowiązek w myśl istniejących przepisów ustawowych nakazujący aby ogiery chore wzgl. podejrzane o zarazę nie były umieszczone w jednej stajni z klaczami choremi i odrotnie.

- a) bez specjalnego każdorazowego zezwolenia władzy policyjnej konie takie nie mogą opuścić na stałe zagrody,
- b) trzepienie ogierów chorych i podejrzanych o zarazę może dokonać tylko lekarz weter.

W myśl § 238 przep. wykon. konie podejrzane o zarazę winny być co 2 tygodnie badane przez pow. lekarza weter.

Co do koni podejrzanych o zarażenie się t. zn. takich które chwilowo nie okazują żadnych objawów chorobowych zarazy stadniczej, jednakowoż pozostawały w ciągu ostatniego roku w stosunku płciowym z końmi choremi wzgl. podejznanymi, postanawia § 240 wspomnianych przepisów następujące ograniczenia na okres najmniej jednego roku od chwili aktu krycia wzgl. stanowienia:

- a) konie takie mogą być dopuszczone do stanowienia,
- b) nie mogą być wprowadzone na stałe z zagrody bez specjalnego zezwolenia władzy polic.
- c) (§ 241) winny być zbadane przez pow. lek. weter. co 4 tygodnie.

W myśl § 242 właściciel obowiązany jest z chwilą wystąpienia objawów chorobowych u któregośkolwiek z takich koni, szczególnie jak zmiany na organach mocno-płciowych, obrzęki tolerowane na skórze, porażenia, wychudnięcie, bezwzględnie donieść w sposób przepisane władzy policyjnej. — L. dz. 3229/24 St. I. —

Koźmin, dnia 4 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 218. Rozporządzenie policyjno-weterynaryjne. Wojewody Poznańskiego z dnia 24-go czerwca 1924 L. dz. 3278/24 I. D. dotyczące się zwalczania wścieklizny na obszarze Województwa Poznańskiego.

Z powodu groźnego rozszerzenia się wścieklizny w różnych okolicach Woj. Pozn. uznaje się całe terytorjum Województwa za obszar zagrożony wścieklizną.

Wobec tego uchylając rozporządzenie z dnia 7. IX. 1923 L. dz. 6821/23 I. D. (Dz. Urz. Woj. Nr. 38 z 22. IX. 1923) zarządzam na czas trwania niebezpieczeństwa zarazy na zasadzie § 17 pkt. 8 i § 18 ustawy o zaraźliwych chorobach zwierzęcych z 26. VI. 1909 (Dz. Urz. Rz. niem. str. 519) oraz § 34 i 116 przepisów wykonawczych rady Związkowej Rzeszy niem. z 7. XII. 1911 (Dz. Urz. Rz. niem. str. 4) i § 28 rozporządzenia wykon. z 25. VII. 1911 (Zbiór ustaw prusk. str. 149) do powołanej ustawy za zgodą Pana Ministra Roln. i D. P. z 16 VIII. 1923 L. dz. 4083 W. II. b. co następuje:

Oznaczenie psów.

1) Każdy pies na obszarze Wojew. Poznańskiego winien być zaopatrzony w trwałą widoczną obrozę i oznaczony, albo za pomocą znaczka kontrolnego dowolnego kształtu sporządzonego z metalu i umieszczonego na obroży, albo też za pomocą widocznego i trwałego napisu na obroży. Znaczek kontrolny wzgl. napis na obroży winien zawierać nazwę powiatu, gminy i pełne nazwisko właściciela psa wzgl. zakładu itp. którego własność stanowi. O ile dotycząca gmina prowadzi ewidencje psów, można na znaczku kontrolnym umieścić zamiast nazwiska właściciela liczbę porządkową książki ewidencyjnej pod którą pies został zapisany. Oznaczenie nie dotyczy psów zaopatrzonych w znaczek kontrolny podatkowy, zawierający nazwę miejscowości i liczbę porządkową książki ewidencyjnej pod którą został zapisany w liście podatkowej.

2) O ile pies znaczek lub obrozę zgubił, właściciel winien postarać się zaraz o nowy znaczek (obrozę) i takowy założyć.

3) Koszta znaczenia ponosi właściciel psa, a w razie niezamieszkania kasa gminna.

II. Zaopatrywanie psów owczarskich w kagańce oraz trzymanie psów w oborach, stajniach itp. w obwodach zapowietrzonych.

W obwodach zapowietrzonych ustanawianych przez władze administracyjne I instancji po myśli § 114 pkt. 1, 5 powołanego na wstępie rozporządzenia wykon. Rady Związku Rzeszy niem. zabraniam:

- 1) Używania psów owczarskich bez względu na wiek niezaopatrzonych w szczelne, mocne kagańce, uniemożliwiające kąsanie do towarzyszenia zwierzętom domowym na pastwiska i strzeżenia tam tych zwierząt.
- 2) Trzymania czasowo lub na stałe oraz wałęsanie się psów luzem biegających w oborach, stajniach, chlewach itp. pomieszczeniach dla zwierząt domowych.
- 3) Psy używane do pilnowania zwierząt domowych znajdujących się w tych pomieszczeniach o ile są umieszczone w ich wnętrzu muszą być uwiązane w ten sposób, ażeby nie mogły zetknąć się ze zwierzętami tam umieszczonymi.

Organa policji państwowej mają prawo strzelania psów wałęsających się wbrew postanowieniom niniejszego rozporządzenia z chwilą napotkania takowych przy sposobności wykonywania powierzonych im obowiązków służbowych, o ile zezwalają na to okoliczności i to bez jakiegokolwiek odszkodowania niezależnie od pociągnięcia właściciela do odpowiedzialności karnej.

Niniejsze rozporządzenie nie zmienia miejscowych zarządzeń policyjno-weter. wydanych w tym kierunku

przez władze administr. I instancji o ile odpowiadają w zupełności postanowieniom tego rozporządzenia.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia, które zacznie obowiązywać z dniem 20 lipca rb. będą karane po myśli przepisów karnych dział III powołanej na wstępie ustawy niemieckiej o zaraźliwych chorobach zwierzęcych. — L. dz. 3278/24 I. D. —

Poznań, dnia 29 czerwca 1924 r.

Wojewoda (—) Bniński.

Powyższe podaje do wiadomości.

— L. dz. 3268/24 St. I. —

Koźmin, dnia 4 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 219. W sprawie agitacji za parcelację rolną.

Wzmóżona agitacja za parcelację majątków ziemskich, jaka się daje w ostatnim czasie zauważyć, a na którą zwracałem już Panu uwagę w piśmie mym okólnym z dnia 21. XI. 23 l. dz. 14728/23 II, powoduje dużą liczbę osób, nie zdających sobie sprawy z celowości swych wystąpień, do zwracania się bądź w swoim imieniu bądź też z wnioskami zbiorowymi do Ministerstwa Reform Rolnych z prośbą o przydział ziemi z mających się rzekomo parcelować majątków ziemskich.

Ponieważ objaw ten jest wysoce mi pożądanym, z jednej bowiem strony otacza niepotrzebną pracą Min. Reform Rolnych przyczyniając się równocześnie do niepotrzebnych wydatków petentów, a z drugiej strony wywołuje podniecenie umysłów i tarcia między kandydatami rekrutującymi się przeważnie z robotników rolnych, a ich pracodawcami, — polecam Panu Staroście na życzenie Ministerstwa podać w sposób przyjęty do publicznej wiadomości.

1. że składania podań o nadanie ziemi z majątków nieprzeznaczonych do parcelacji jest bezcelowym,
2. że podania te składać należy dopiero po urzędowym ogłoszeniu o parcelacji danego majątku,
3. że w interesie petentów leży składać podania bezpośrednio do Powiatowych Urzędów Ziemskich i że nadsyłanie ich do Ministerstwa Reform Rolnych jest niecelowe.

Należy przypuszczać, że poinformowanie takie w dużej mierze przyczyni się do ukrócenia agitacji, która wyzyskuje zwykle nieświadomość ogółu. Niezależnie jednak od tego zechce Pan Starosta ścigać niesumiennych agitatorów w razie udowodnienia nadużyć i oddawać ich w ręce władz wymiaru sprawiedliwości.

— L. dz. 10676/24. II. —

Poznań, dnia 28 czerwca 1924 r.

Wojewoda (—) Bniński.

Odpis powyższy podaje do wiadomości.

— L. dz. 3280/24. St. I. —

Koźmin, dnia 5 lipca 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 220. Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie z dnia 4 czerwca 1924. r. L. dz. A. P. 4545 wydanego w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów i Ministerstwem Spraw Zagranicznych oznajmiam, iż noszenie przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej odznaczeń cywilnych lub wojskowych (orderów, krzyżów, medali, wstążek orderowych i t. p.) nadanych im w swoim czasie przez rządy b. państw zaborczych jest bezwzględnie niedopuszczalne i że zastrzeżone w artykule 96 Ustawy Konstytucyjnej zezwolenie P. Prezydenta Rzeczypospolitej nie będzie dla tych oznaczeń wyjątkiem.

Powyższe rozporządzenie należy jaknajściślej przestrzegać.

Odnosnie do osób wojskowych wydało podobny zakaz Ministerstwo Spraw Wojskowych rozkazem z dnia 5 marca 1919 r., Nr. 936.

— L. dz. 4342/24 P. —

Poznań, dnia 27 czerwca 1924 r.

Wojewoda (—) Bniński.

Powyższe podaje do wiadomości.

— L. dz. 3348/24 St. I. —

Koźmin, dnia 10 lipca 1924 r.

Starosta, w z. Szatkowski.

Dział nieurzędowy

Kronika miejscowa

Koźmin. Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w środę, dnia 16 lipca 1924 r. o godz. 6-tej po południu na sali ratuszowej z następującym porządkiem obrad: 1. Ustalenie budżetu na rok 1924. 2. Podwyższenie zarobków dla zamiataczy miejskich oraz podwyższenie opłat za zamykanie ulic. 3. Okólnik pana Wojewody w sprawie podatków krajowych. 4. Zaprowadzenie podatków od przedmiotów zbytku a mianowicie od samochodów pp. 5. Komunikaty z dokonanej rewizji kas miejskich za miesiące maj i czerwiec wzgl. z nadzwyczajnej rewizji kasy w dniu 28 czerwca 1924 r. 6. Wybór jednego członka do komisji budowlanej. 7. Udzielenie pokwitowania rendantowi z rachunków Kasy Oszczędności za rok 1922. 8. Wybór dwóch członków do Rady szkoły dokształcającej. 9. Sprawa utworzenia nowego Urzędu rozjemczego dla spraw najmu. 10. Sprawa uposażenia burmistrza p. Nowakowskiego. 11. Sprawa prerachowania zobowiązań prywatno-prawnych dla Miejskiej Kasy Oszczędności w myśl ustawy z dnia 14 maja 1924 r.

Wiadomości rozmaite.

Dyrekcja Kolej Państwowych w Poznaniu zaprowadza z dniem 15 lipca 1924 r. nową parę pociągów, która w poniedziałki i wtorki dojeżdżać będzie tylko do i od Odolanowa, a natomiast w niedziele i święta kursować na całym szlaku od Ostrowa Wlkp do Pawłowa i z powrotem. — W poniedziałki i wtorki kursować będzie następująco: Ostrów odj. 20,10 Odolanów przyj. 20,35, z powrotem Odolanów odj. 20,45 Ostrów przyj. W niedziele i święta Ostrów odj. 19,20 Pawłów przyj. 20,21 a z powrotem Pawłów odj. 20,35 Ostrów przyj. 21,36.

Ładne dziewczęta wolno całować. W osobliwej kwestji musiał rozstrzygać pewien sędzia kanadyjski Quebec. Pewna młoda dziewczyna wniosła skargę przeciwko jakiemuś panu, który usiłował ją pocałować, żądając za to odszkodowania. „Okropnego” tego zamachu dokonano w czasie wesela, na którym owa panna była drużką. Sędzia oświadczył, że całowanie jest właściwie w czasie zabawy dozwolone i jest niejako integralną jej szczęścia. Przytem wyraził opinię, iż jest to już starym dobrym przywilejem młodych mężczyzn, że wolno im całować młode, ładne dziewczęta. Jeżeli chłopiec pocałuje dziewczynę to ona przez to jeszcze żadnej szkody nie ponosi, i dlatego nie może żądać odszkodowania za całowanie.

Lwów. (18-letni bandyta-zwierze). Onegdaj dokonał pod Lwowem krwawego napadu rabunkowego na 25-letnią Marię Holotę, zdążającą ze Lwowa do Sokolnik niejaki 18-letni Henryk Pałka z Maszkinc. Żądał on od niej najpierw pieniędzy potem chciał ją

zniewolić. Kiedy kobieta ta będąca w ósmym miesiącu ciąży poczęła się rozpaczliwie bronić, wtedy napastnik zadał jej cztery rany nożem w plecy. Ofiara przywieziona do szpitala zmarła. Zbrodniarza aresztowano.

Ruch w towarzystwach

Komunikat Zarządu Tow. Powst. i Woj.

W uroczystościach poświęcenia pomnika nad grobami pierwszych poległych powstańców w Poznaniu na cmentarzu górczyńskim weźmie udział delegacja z sztandarem. Wyjazd w niedzielę, dnia 13. b. m. o godzinie 7,08. Poczet sztandarowy obowiązkowo w przepisany ubiorze. Pożądany liczny udział członków. Zbiórka o godz. 6,45 na dworcu; obowiązują czapki i oznaki. Delegację prowadzi dh. Prezes. — Na obchód grunwaldzki bratniego Tow. w Pogorzeli wyjeżdża jako reprezentant Towarzystwa dh. sekretarz członkowie zamierzający przyłączyć się, zechcą się zwrócić do dh. sekretarza z zgłoszeniami. „Wolność”. Zarząd.

W wykonaniu rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14. 4. 24 r. o zmianie stroju pieniężnego (Dz. U. R. P. nr. 34 z dnia 17. 4. 24 r. poz. 351) i rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 26. 5. 24 r. przystąpił Skarb Państwa z dniem 1. 6. 24 r. do wymiany marek polskich na bilety Banku Polskiego wzgl. na bilon zdawkowy.

Wymiana marek polskich na złote będzie uskuteczniata z dniem 30. 6. 24 r. przez Centralną Kasę Państwową, Kasy Skarbowe oraz przez Oddziały Banku Polskiego, jako też Polską Kasę Rządową w Gdańsku, poczynając zaś od dnia 1. 12. 24 r. do dnia 31. 5. 25 r. jedynie przez Centralną Kasę Państwową i Oddziały Banku Polskiego.

Z dniem 31. 5. 25 r. tracą marki polskie wszelką wartość pieniężną.

Wymianę marek polskich na złote uskutecznia Oddział Banku Polskiego w Ostrowie codziennie w godzinach kasowych.

Dyrekcja Oddziału Banku Polskiego w Ostrowie.

Dobrze utrzymany

**PIEC
westfalski**

 kupię

Kto? wskaże

Orędownik Urzędowy

Introligatornia

poleca się

do wykonywania wszelkich prac w zakres introligatorstwa wchodzących

Zakład Graficzny

Koźmin.

D O M

**z składem i rzeźnickiem
urządzeniem składowem**

jest zaraz pod korzystnymi warunkami

 na sprzedaż

Łukasz Czywczyński, Borek.

P o c z t ó w k i

poleca w wielkim wyborze

Księgarnia Orędownika

J. Kraszewskiej w Koźminie.

Kupuje

**każdą ilość
kminku
(karolek)**

Kauft

**jede Menge
Kümmel**

ZAKŁAD GRAFICZNY KOŹMIN

wykonuje

wszelkie prace drukarskie
dla urzędu, handlu i przemysłu,
prywatnych towarzystw, szybko i gustownie.

Po przystępnych cenach

SPECJALNOŚĆ:

wszelkie opakowania :-: druki kolorowe

Książki szkolne

zeszyty, piórka, atrament,
tablice, rysiki, gąbki i t. d.

poleca

J. Kraszewska, Koźmin

Księgarnia Orędownika

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.